

ESPERANTISTO

ESPERANTYSTA POLSKI

ELDONANTO POLLANDA ESPERANTO-DELEGITARO
WYDAWCAREDAKTANTOJ PROF. DR. ODO BUJWID — TAD. HODAKOWSKI
REDAKTORZYAPERAS LA 1-an DE CIU MONATO. REDAKCIAN MATERIALON ONI PETAS SENDI
GIS LA 20-a DE CIU MONATO.

Kurantaj ĉagrenoj.

Fine de aŭgusto en 1935 post du jaroj de foresto mi vizitis dum kelkaj tagoj Varŝavon. Kompreneble, mi zorgis pri tio, ke mi kolektu informojn pri la movado en ĝi dum la kuranta periodo.

Malĝoja situacio! Ĉio preskaŭ velkas. Kie antaŭe regis vigla vivo, nun regas silento.

Ekzistas personoj, kiuj kun konsterno en la okuloj rigardas tion ĉi, kio ĉirkaŭ ili okazas. Tiom multe da laboro, kaj tia, preskaŭ nenia, efiko! Kio okazis? Kien ni fine marŝas?

Bedaŭrinde, en aliaj landoj ne estas tro alie. En Germanujo malfavora por ni agordo en la tiea registaro ĉion lamigis. Alie lamigis esperantistmon la krizo, kiu instruas la homojn pensi pri la mono kaj pano, ne pri la idealaj demandoj.

Tiuj el samideanoj, kiuj bezonas sentan subtenon, forlasas niajn vicojn. Aliaj rigide fermas la buŝojn. En iliaj okuloj oni legas bedaŭron, ke tiom da tempo de sia vivo ili oferis por la semado, el kiu nenio elkreskas. Ilia silento pli multe diras, ol iliaj parolantaj buŝoj. Estas re-esperantistoj, kiuj kun ridetanta vizaĝo diras triumfe: „jen kio okazis! Mi jam tion ĉi de longe profetadis“. La samaj personoj en momento de triumfo de esperantismo estus deklarintaj: „Mi jam de longe antaŭdiris, ke esperantismo venkos!“

Sed ili nenion faras por tiun ĉi venkon pliproksimigi. Ili ludas la rolon de muŝoj kaj tabanoj malhelpantaj al semantoj.

Kion opinii pri la kuranta situacio?

Jen mia opinio:

Tradaŭri kun serena mieno la malfavoran periodon postulas malmolan karakteron. La malfortuloj nin certe forlasos.

Ciam tiel estis. Veraj kavaliroj, leonkoraj kavaliroj de verda stelo batalos obstine ĝis la fino de sia vivo, se eĉ ili ne povos vidi la fican venkon de esperantismo dum ilia vivo. Ili scias, ke oni vivas ne nur tiel longe, kiel oni korpe vivas, sed ke ankaŭ post la morto vivas kaj disvolviĝas la ideoj de homoj mortintaj.

Estas do por mi egale, ĉu mi ĝisvivos finan venkon de esperantismo, mi tamen povas facile al mi prezenti tiun ĉi gloran periodon. Mi jam nun vivas en ĝi, mi ĉerpas el ĝi la forton, la sentan subtenon, konsiderante la nunan periodon, kiel ion trapasan, momentan, post kiu venos la brila, glora estonteco.

Sed aliflanke oni ne povas lasi ĉion kaj vivi per ia fatalismo, ke io nepre venkos, sendepende, ĉu ni laboros ĝis trasingumo de la cerbo, aŭ ĉu ni eĉ ne movos la fingron en la boto. Fatalismo estas falsa taktiko. Estas sufiĉe da bonaj ideoj, kiuj tute ne venkis, kvankam povus venki, se ili trovus taŭgajn laborantojn kaj progresigantajn de ili.*)

Sed kiel proksimigi tiun ĉi venkon?

Estas klare, ke nure per la kursoj ni nenion grandskalan sukcesos fari. Mi pri tio ĉi jam en 1931 avertis (nr. aprila kaj maja p. 53—56, 68—70) en artikolo: „Minacas krizo“. Tamen oni ne volis kredi. Oni skribis al mi „nena krizo minacas“. Nun, kiam la krizo estas nerezebla, oni ne

*) Ekz. pres-arto en antikveco tute ne eltrovita, malkovro de Ameriko, kiu okazis ne pli frue ol en 1492, kvankam jam Romanoj povus ĝin malkovri.

povas plu diri, ke la krizo ne minacas, ĉar ĝi jam reĝas.

Dum nuna epoko niaj ĉefaj celoj devos esti zorgo, ke oni, se estos eble, konservu minimume la ĝisnunan staton de la esp. movado. Sed eĉ tio ĉi ne estas ebla, ĉar niaj vicoj jam malgrandiĝis.

Do kion fari? Per kio ni disponas?

Ni ne estas laboristoj kaj ne posedas la organizaĵojn similajn al iliaj. Ili en okazo de la nesufiĉa salajro povas striki kaj postuli pli grandan salajron. Pro tio, ke la laboristoj estas necesaj, oni plialtigas al ili la salajron.

Ni ne povas senlabori. Se ni senlaboros, nia ideo malvenkos.

Ni ricevas nenian salajron. Se ni ion postulus, oni priridus nin.

Situacio estas do alia.

Laboristoj estas necesaj. Ni necesaj ne estas en la sama senco, kiel ili. Ekzistas eĉ personoj, kiuj diras, ke ni ĝenerale ne estas necesaj kaj ke benata estu la tago, kiam ni malaperos.

Malantaŭ ni staras nenia nacio. Ni reprezentas nur nin. Se ni ion petas, ni tion ĉi faras nur en nia nomo. Se ni estas multaj, oni povas nin priridi, sed ni ne povas diri, ke ni elpaŝas en la nombro de io, kio ekzistas efektive.

Malgraŭ tio ni volas altrudi nian vorton al milionoj.

Nia sola armilo estis logiko. Ni volis konvinki milionojn da homoj, ke estus pli bone, se ĉiuj homoj parolus du lingvojn perfekte (nacion kaj internacian), ol multajn.

Ni ĝojis, se ni venkus iun per tiu ĉi logiko kaj povus lin enkalkuli en niajn vicojn. Sed oni forĝesis, ke ne sufiĉas konvinki iun, sed ankaŭ envicigi ĝin en la armeon de personoj, postulantaj Interŝtatan Esperanto-Akordon. Tion ĉi oni ne faris. Tio ĉi estas peko de nia movado.

Oni volis per la kursoj ekposedi por esperantismo kiel eble plej multe da personoj kaj oni tre ĝojis kaj nomis „granda venko“, se oni akiris eble 50 novajn adeptojn, sed reniam pensis pri tio, ke ni per tia taktiko neniam varbos milionojn, el kiuj konsistas la nacio.

Ni ŝanĝu niajn postulojn! Ni ne provu esperantigi ĝis perfekteco la kursanojn sed ni provu ilin konvinki, ke nepra estas Interŝtata Esperanto-Akordo pri samtempa enkonduko de esperanto en minimume 6 ŝtataj plej konvene en meza Eŭropo inter **Finlando kaj Grekujo**.

Unua grava paŝo por proksimigi tiun deziratan periodon estos konvinki esperantistojn, kiuj mem ne scias, kion ili devas postuli. Pro tio, ke ili nenion postulas, ili ankaŭ nenion ricevas.

Poste, kiam ili estos konvinkitaj pri neceso de tiu ĉi postulado, ili kolektu subskribojn. Se tio ne okazos, ni neniam kreos sufiĉan forton. Estos simile kiel nun en Germanujo kun ministro Goebbels, al kiu sin anoncis iu ne-germano, demandante, ĉu li konas esperanton. La ministro respondis, ke esp. estas lingvo internacia, kaj internaciecon oni persekutas en Germanujo en ĉiu formo. „Ni estimas la naciojn, sed ni ne toleras la internaciecon“. Kaj fine li aldonis: „Ĉu vi ne opinias, ke la arte farita lingvo estas io monstra? La fremdulo respondis ke ĝin oni povas facile ellerni. Sed ministro Goebbels respondis je tio: Sed finfine oni devas ĝin lerni, kiel ĉiun fremdan lingvon. Sekve pli preferinde ion pli elstreĉi la memoron por ellerno de lingvo natura. En la lastaj tempoj tre disvastiĝis la kono de la angla lingvo en la mondo. Ĉu vi ne farus pli bone lernin'ge anglan lingvon? Elektante inter: la lingvo de Zamenhof kaj la lingvo de Shakespeare vi ne devas ŝanceliĝi. Mi vin adiaŭas“.

Jen ni vidas, kiel ekaperas la ideo pri internacia lingvo en la spirito de respondeca kaj influema ministro de kultura nacio.

Post preskaŭ duono da jarcento de propagando de esp. ni trovas la homojn, starantajn en la registaro de granda nacio, kiuj havas preskaŭ neniajn ideojn pri la strukturo de lingvo internacia. Sinjoro ministro G. estas kontraŭ ĉiu „internacieco“, sekve ankaŭ kontraŭ metra sistemo de mezuriloj kaj kontraŭ ĉiuj internaciaj konferencoj. Ne estas vero, ke angla lingvo disvastiĝas pli kaj pli sur la tuta tero. Laŭ kiu statistiko oni povas tiel aserti? Eble apogante sin sur la statistiko, kian ĝis nun neniu faris? Se eĉ angla lingvo estas de multe da ne-angloj komprenata, ĝi korekte ne estas uzata, sed kiel jargono. Naskita anglo hontus tian lingvon. Tial ni efektive ne ŝanceliĝas inter elekto de angla kaj Zamenhova lingvoj. Ni elektas esperanton por internacia, anglan por angla kulturo.

Sed tiuj ĉi azenecajoj pravas, ke nia propagando ne atingas iajn homojn. Tial la homoj, kiuj estas konvinkitaj pri la taŭgeco de esp. kiel lingvo internacia plej bone farus, se ili organizus sin, kaj sian homogenan opinion prezentus al la registaro, kiel postulo de partopreno de tiu ĉi registaro en Interŝtata Esperanto-Akordo.

Dr. Antoni Czubyński

Ostrowiec Kielecki, Sierkiewiczza 53, m. 8.

Korekto: en mia artikolo en nro 8—9, 1935 paĝo 101, linio 29 de supro anstataŭ pentr-arto devas esti pres-arto.

23-a Japana Esperanto-Kongreso, Nagoja. Rezolucio pri Gramatiko, Stilistiko, Vortaro.

„La 23-a Japana Esperanto-Kongreso kunveninta en Nagoja esprimas la konvinkon, ke nia lingvo Esperanto estas komuna posedado de la tuta homaro. Nia Esperanto-Movado estas esence lingva afero kaj orientanoj estas speciale interesataj en la tutmonda karaktero de nia lingvo. Estas do memkompreneble, ke ni, orientaj esperantistoj, faras la sekvajn proponojn:

1) Estas dezirinde aperiĝi provon de detala Esperanto-Gramatiko, kiu estu kvazaŭ moderna eldono de la Lingvaj Respondoj kaj sur kies bazo estos verkataj ĉiuj naciaj lernolibroj. Tutmonda helplingvo kia estas nia Esperanto, devas posedi tian vastan bazon, sen kiu miskomprenoj estas timeblaj. Kompreneble la reguloj de tia Gramatiko ne devas esti absolute rigidaj, nek ili ĝuos la saman aŭtoritatecon kiel la Fundamento. Tia Gramatiko servu do kvazaŭ kom-paso al dubantoj tute same kiel detala gramatiko de nacilingvoj por frendaj studentoj.

2) Estas dezirinde aperiĝi Esperanto-Stilistikon, kiu estu kvazaŭ moderna eldono de la Krestomatio. Internacia Lingvo devas havi internacian stilon. Kompreneble unuformeco de stilo ne estas dezirinda. Tamen, komencantoj bezonas ekzemplojn de bona stilo kaj konsilojn por la akiro de tia stilo. Ĝis nun Stili-

stiko estas kvazaŭ orfa infano en nia literaturo, eĉ la vorto mankas en la vortaroj — dume ekzistas „poetiko“. Tien ĉi apartenas kritiko pri mallogikaj esprimoj nekomprenblaj al orientanoj, kiujn okcidentaj samideanoj facilanime uzas. Ni gardu la purecon kaj la internaciecon de nia stilo.

3) Estas dezirinde aperiĝi Kompletan Vortaregon de Esperanto, kiu tamen ne estu oficiala sed nur provizora. Sur la bazo de tia aŭtoritata Vortarego devos esti ellaborataj la naciaj vortaroj en la estonto. Eldono de Oficiala Radkaro estas ankaŭ dezirinda.

Pri la aperiĝo de la supraj ne-oficialaj verkoj devas zorgi, laŭ la opinio de la Kongreso niaj oficialaj institucioj (Akademio, Lingva Komitato, U. E. A.) kun la helpo de ĉiuj naciaj fakuloj por ke la internacia karaktero de la entrepreno estu certigata. La Kongreso estas konvinkita, ke tia programo donos al nia Movado sanan direkton, kiu forturnigos la atenton de bagatelaj ludoj per neologismoj kaj alproksimigos nin al la venko, pri kiu neniu dubas. Vivu nia „tutmonda“ lingvo, vivu la interkontinenta kooperado lingva, manpremon al ĉiuj kunbatalantoj sur la bazo de l' Zamenhova Fundamento!“

Gazetoj estas petataj represi.

LA ĜEMELOJ - REVOLUCIOJ.

Lau historia kongruenco estis tio, ke Francujo, kiel unua, oficiale rekonis Sovetion, ĉar preskaŭ ĉiu etapo kaj multaj al la ĉefroluloj de la franca revolucio trovas sian duplikaton en tiuj de la nuntempa Rusujo. La nedecidema, hejmama caro kaj lia kuraĝa, maldiskreta, obstinkapa edzino povus estis reenkar-niĝoj de Louis kaj Marie Antoinette. Ke-reŝki, en rimarkinda grado, similas al Danton. Girondins frazumadis devon ankorau en la Duma, kaj Montagnards en la Laboristaj kaj Soldataj Komitatoj. La burĝaro, kiu venkis la revolucion de 1905 j., trovas sian prototipon en la enciklopedistoj francaj; Ĉajkovski, Kropotkin kaj Tolstoj estis slavaj Rousseau'oj.

„New Russia“, de Anatole de Monzie, ne substrekas tiujn memevidentajn analogojn, sed ĝi emfazas en la brila unua ĉapitro, ke, ĝuste kiel Louis XIV

neevitebligis revolucion en Francujo, tiel samfaris Petro la Granda respektiva en Rusujo.

Francoj ĉiam montriĝas profetoj tre trafaj, kiom koncernas la irojn de Rusuja ŝtatpolitiko. Rousseau, en la Socia Kontrakto, opiniis, ke Petro, anstataŭ polici siajn regnantojn, devus dresi ilin kun milita celo. Condillac, amiko de Rousseau, vidis danĝeron en la ŝajna trankvilo kaj paciencemo Rusuja; li kredis kun Tacitus, ke tiuj manifestadoj en ŝtato simptomas la venon de kataklismoj teruraj. Napoleono asertis, ke „antaŭ ol forpasos kvindek jaroj giganta socieksplodo, forfumiĝinte, lasos Rusujon respubliko“; ne pro manko de konspiruloj kaj iliaj buŝoj, kiel Puŝkin, Gogol kaj Turgenjev, montriĝis, ke lia tempotakso postrestis ankoraŭ kvindek jarojn.

Ĝuste ĉar la francoj pensas logike kaj

mem travivis periodojn de socia idealismo, ili sintenas skeptikeme kontraŭ la pretendoj de la nunaj rusoj. Il' vidas en soveta puritanismo nenion pli ol reviviĝon de sia propra Regado de l' Virto, kiu finiĝis per tio, ke la mondo rigardis francan burokratecon sinonima kun korupto. „Ni konstruas novan vivon por nova homo“, skribis Sabsovitch, unu el la kreintoj de la Gosplano. „La francoj“, diris Robespierre, „jam antaŭas la ceteron de la homspeco je 2000 jaroj. Ili estas aparta speco“.

La signifo de „First to go back“ (Urua Reveninto) kuŝas en tio, ke la aŭtorino, s-ino Blakeslee, eksa honorservisto de la carino, estas nun konvertita al Sovetismo. Ŝi esis Grafino Irina Keller, rifuĝinto, edzino de Usonano. Dek jarojn ŝi ne vidis Rusujon, sed en 1932 ŝi kaj la edzo ricevis permeson viziti tiun landon. Ŝi tie enuziasmiĝis pro la venkoj de Stalin en la nacia kampo, samkiel multaj rifuĝintoj de antaŭ tempo pro franca naciismo sub Napoleono.

S-ino Blakeslee verkas en la eferveska humoro de homo, babilanta al bonamikoj, dum ŝi reesploras la malnovan hejmon. Ŝi kaj edzo iris ĉien... Leningrad kaj Moscov, Ukraino kaj Nordkaŭkazo, Krimeo en sudo, vivokule demandante kamparanojn kaj aliajn, tradukante respondojn por la edzo, ravita ŝi estis de ĉio, kion ŝi aŭdis. La ŝanĝoj ĝojige ŝokis ŝin... kŝinikoj, lernejoj, konstru-planoj, komunaj manĝoj, novaj leĝoj pri-

geedzaj, kiuj lastaj forigis la prostitucion. „Ne plu bezono por tio“, simpla-nime informis komunisto. „Ni nun prefera geedziĝas“. Ankaŭ ĉarmis la politikaj mensoj de la ĝejunuloj, kiuj jetas inter si la frazarojn de Marksismo.

Sed estis melankolia fakto, ke la soveta atingajo, kiu plej impresis ŝin, tio estis la Armeo. La armeo de Napoleono... jen kio igis milojn da elmigrintoj rifuĝaj nek rojalistoj nek Jacobins nek Girondins, sed francoj: kaj venis tempo, kiam la Marseillaise movis al ili la korojn same kiel la Internacio al s-ino Blakeslee antaŭ du jaroj.

Ĉe giganta parado de infanterio, kavalerio, artilerio kaj tankoj preteranta la tombo de Lenin, ŝia fervoro flamiĝis ankaŭ al la edzo, kiu kontribuis kelkajn ĉapitrojn al ŝia libro. „Ni havas la plej forlan armeon en la mondo“ bolŝeviko informis, antaŭ la parado, kaj kredi tion li baldaŭ kredis facile.

„Komandoj eksonoras. La Ruĝa maso onde ekmoviĝas. Ĝi svingas ek en aktivon! Linioj rektaj, vizaĝoj viglaj, bajonetoj pikakraj, ĉiuj en perfekta ritmo paŝadas en revuo antaŭ ni“.

Eble, ke la militista dresado de la rusoj venkos ilin. Se jes, Eŭropo tre povos sperti suferojn multoble pli dolorajn ol ĝi devis dum la militiroj de Napoleono.

R. Banham, Melbourne, Viktorio, Aŭstralio.

STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI.

EL „CHOPIN KAJ LA NACIO“.

Estis alveninta tempo, kiam la animo de la potenca poeto pro nemezurebleco de sufero de sia nacio gigantigis tiun, kiu al Dio estas egala, kun furiozeco bategas per pugnoj pordegojn de Destino kaj krias malespere: Kial? Kial?

Eli, Eli lama sabahtani?

Kial Vi forlasis nin, Sinjoro?!

Kaj tia unu, terurega krio: Eli, Eli lama sabahtani? — estas plej potenca esprimo, kiun la animo de la nacio eltrovis por sia nemezurebla doloro:

Fis-mol Polonezo de Chopin.

Kun kio oni povus kompari ĝin?

En la tuta polencega pola arto mi ne povas trovi konvenan ekvivalenton. Per potenco de inŝpiro ĝi staras sur sama nivelo kiel „Improvizacio“ de Mickiewicz, sed transtendas egoistan doloron al sufero de miliono, per artista forto ĝi superkreskas tutan verkon le Grottgger... U-

nu eble simbolo troviĝas en pola pentro-arto:

Rejtan sur pentraĵo de Matejko — surdorse etendita en disŝirita ĉemizo, per akraj ungoj de siaj fingroj en karno sia enkratita kaj per granda krio vokanta:

Mi ne permesas!

Kaj kune malespera krio al Dio: Kial?

Kaj per furioza, abrupta unua takto de sia Polonezo — de martireca opo — Chopin vokas: Kial?

Kaj tiu demando ankoraŭ pli laŭta, pli minaca... kvazaŭ kaŭranta al frakasonta salto spiregas la „Kial?“ — ĝis fine ĝi eksplodas per tuta uragano de krioj, kiuj kunfandiĝis en unu, unu sangan, ŝaŭmitan demandon: kial, kial, kial Vi forlasis nin, ho, Sinjoro?!

Momento de silento.

Nenia respondo.

Homo trankviliĝis. Kaj lia animo ek-

tondris per ia gigantega, heroa, solena tono, per kanto pro doloro de liberigita animo, kiu maturiĝis al sia Destino, kiu sen timo kaj sen teruro kun furioza, minaca kuraĝo rigardis fantomajn, pri siaj sekretoj certajn okulojn de sfinkso, sed vane... Kaj tamen timon li suferis, li volus disŝiri ĉiujn sigelojn, kaj ili estas netuŝitaj:

Vivo nek ĉesis esti enigmo, nek morto granda timego kaj mistero, kaj en spireganta doloro homo ĝemas tiun teruran: „Kial?“.

Kaj terura ploro krevigas lian bruston, malespera ĝemo de agoniantoj, kiuj vivon ne bedaŭras, nur sole tion, ke ili ne povas pli longe batali. Sed denove kun duobligita forto eksaltas sur piedojn, refoje kun duobligita forto atakas fermilajn pordegojn de perdita paradizo, kaj en terura, disŝiranta dolormuĝo agorias tiu malespera penego.

Kaj de malproksimo kvazaŭ resonado de sanga batalo-huffrapado de ĉevaloj, obtuza tondro de kanonoj, brutremo de kampo sub pezaj piedoj de rigoraj kvaruloj (aroj de kvara regimento) — fantaziigis preĝoj por agoniantoj, petegaj petoj al Estro de Taĉmentoj, ĉiam pli mallautiga en malproksimo tumulto de batalo, kaj subite kvazaŭ ia sankta rozo mistika, elfloras el malesperaj suferoj, el furiozigitaj preĝoj, el sovaĝa haoso de batalo maza ruko, en kiu ĝenio de Chopin senekzempla potenco esprimis tiom sinceran, tiom naivan poezion de la nacio, kiu kun vigla kanto, kun rondforma mazurko je buŝoj iris al sanga danco.

La kortuŝa kanteto ulana: „Tam ra błoniu błyszczycy kwiecie" (Tie sur herbejo brilas floraro) asociiĝas kun fiero: „Taki los wypadł nam, że dziś tu a ju ro lam" (Tia sorto okazis al ni, ke hodiaŭ tie ĉi, kaj morgaŭ tie), aŭdiĝis en antaŭinfero fieregeco de polo, kiun satano ne velas enlasi, ĉar li skribas sur inferan pordegon, ke Polujo ankoraŭ ne pereis kaj ĝemis kvietan kanteton pri kompatinda patrujo: „Lecą listki z drzewa, co wyrosło wolne" (Flugas for folietoj de l' arbo, kiu elkreskis libera) — ĉio — ĉio tie estas — kaj kartojn de tiuj ĉiuj hodiaŭ jam forgesitaj T'irteoj, kiuj per plej esenca tono de l' animo de nacio — mazurko — instigis siajn fratojn por batalo. Chopin senmortiĝis en tiu ĉi unu, nekomparebla, per potenco de sia inspiro timiganta mazurko.

Sed tio ĉio estas sonĝo, kaj post ĝi terura vekigo. Denove komenciĝis la timiga meso de malespero, kio finiĝis jam

en kompleta frenezo de doloro. La fino de tiu dolorega epopeo de ĉiuj turmentoj, kiujn la heroo gento per superhomaj penegoj travivis, tio jam estas malakrigintaj murmuroj de senfina doloro, kiun oni jam ne povas imagi al si, de doloro ekster ĉia doĭoro. Kaj ŝajnas, ke jam ĉio silentiĝis, ĉio por ĉiam mortis, jam oni elportis lastan ĉerkon... kaj nun subite lasta penetranta krio, kvazaŭ tondro de fina Juĝo. Tiu lasta f i s, sub kiu dum furiozo de krea vizio la tremanta mano de Chopin kvarfoje subskribis „forte", tiu estas unu el plej kuriozaj enigmoj de lia kreado. Tiu ĉi subita, penetranta krio, pro kiu haroj hirtiĝas, tiu estas la lasta ĝemo de rompita koro, aŭ eble tondre laŭta, potenca impulso al nova batalo?

Traduko de Bogdan M.
(Poznań)

Kial mi ne kisus vin?

Kial mi ne kisus vin?
Nubon kisas ja la monto; —
kis' de via buŝo sole
min allogas en la mondo.

Unu kison cedu nurl!
Papilio kisas floron; —
kis' de via buŝ' fruktigos
mian sekigintan floron.

Al mi aletendas ŝi
sian kapon kun kortuŝo,
kaj mi premas amokison
sur rozuĝa ŝia buŝo.

Ĉiuj steloj, kiuj ĉe l'
vasta firmament' radias,
ja pro tiu kiso de la
ĉarmulino min envias.

Jan van Schoor.

WAŻNE DLA SZKÓŁ I SAMOUKÓW!
Już ukazało się II-gie wydanie aprobowanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. podręcznika esperancznego p. t. „LEK-CJE JEZYKA ŚWIATOWEGO ESPERANTO" — w opracowaniu prof. Sygnarskiego z przedmową prof. uniw. dra Bujwida. Cena podręcznika, zupełnie zmienionego, znacznie rozszerzonego i zaopatrzonego w dwa słowniczki — tylko 2 zł. Do nabycia w Administracji „Pola Esperantisto", Kraków, Lubicz 34. (Konto PKO 406.660) lub w „Naukowym Kole Esperanckiem", Bydgoszcz, plac Wolności 9. (Konto PKO 141.787).

LINGVA ESPLORO.

De s-ano Bernard Long el Londono mi ricevis jenajn rimarkigojn pri esti en stato:

„Pri viaj diraĵoj sur paĝo 103 de P. E. eble vin interesos, ke en la angla lingvo, almenaŭ, ni uzas la esprimon „...ne estis en stato pagi“. Sed ĝi estas iom pli forta ol „ne povis pagi“ kaj iom formala kaj peza. Ĝi estas same kiel en afero de (ekz.) **malsano**, kiam ni povas diri „la paciento ne estis en stato paroli“, k.t.p., anstataŭ „ne povis paroli“. (La efektiva angla vorti en la cititaj esprimoj estas **condition**, sed ĝi ĉi tie signifas **stato** kaj ne (kiel aliloke) kondiĉo). Kaj pri la paciento, almenaŭ, oni povus egale korekte diri **stato**.

Tamen mi ne deziras subteni uzadon de tiaj frazoj en Esperanto, almenaŭ en la kazo de „en stato pagi“. — Sed, kontraŭe, mi ne volas tute kondamni ĝin, ĉar, supozeble, eĉ se iom peza, ĝi estas logike komprenebla.

La cetera parto de la letero de s-ano Long pledas por la formo „**Varsovio**“ (ne: Varŝavo), ĉar „**Varsovio** uziĝis jam dum 40 jaroj kaj tutmonde disvastiĝis“.

La rimarkigoj de s-ano Long interesos multajn, jen kial mi citis ilin.

Nun mi transiras al esplorado de la numero julia de P. E. 1935.

„Sen troa elspeziĝo“ uzita pri persono ne ŝajnas korekta. Sufiĉas: elspez(ad)o.

Ankaŭ „pretemo“ en „esprimi sian pretemon prelegi“ ne estas necesa. Sufiĉas la pli simpla: preteco.

En la frazo: postkongresa tempo bonŝance antaŭeniras la aŭtunan agadsezono, al la skribinto okazis plumeraro, anst.: antaŭiras.

„Multaj embarasiĝas pro trovo de konforma somerrestadejo“ esprimas la rektan kontraŭon de tio, kion la skribinto intencis. Se li skribus: pro **netrovo**, ĉio estus en ordo... Tial anstataŭe mi preferas: pri trovo.

Anst. „nun ni trairu al...“ (bildesprima) preferindas: nun ni transiru al. Temas pri transiro al alia temo.

Anst. „tio mem sufiĉas por ke ĝi estu vizitinda“, la „mem“ ŝajnas pleonasma. Eble preferinda estas: tio jam sufiĉas ktp?

„La turistaj valoroj de Truskawiec kuŝas ĝuste en ĝia situo“ — tiu ĉi frazo uzas kuraĝe „kuŝas“, anst. ĝis nun uzata „konsistas“.

Anst. „je invito de“ pli bona estas: laŭ invito.

Anst. „la naturbelecoj de Pilica“ devas esti: la naturbelajaĵoj.

Oni ne povas en prospekto skribi: ĉiu veturinto ricevos 50%-rabaton! Sed, kompreneble, „veturanto“ aŭ „vojaĝanto“.

Mankas la finaĵo -n la frazo: „aliformis ilin en miriga kolorplena belo. Cetero, laŭ mia opinio, sufiĉas: aliformis.

Oni ne devas trouzi la t. n. poezian liberecon dirante:

„La jaroj pasis kaj junulo ŝanĝis la infanon“.

Devas esti: anstataŭis, Sed, se oni ne pre volas resti ĉe la pli poezia radikulo ŝanĝ, la frazo povas teksti nure:

Pasis jaroj, la infano ŝanĝiĝis en junulon, aŭ: junulo fariĝis el la infano.

Kion signifas: 43 ĉambroj miksaĵoj vodonis favore al Esperanto? Eble: diversaj?? (El la la teksto, kiu parolas pri komercaĵoj ĉambroj, nur tio povas esti la ĝusta serco de tiu ĉi stranga „miksa“).

„La ĉeestintaro aŭskultis“ (en Pollanda Kroniko) penas kontraŭ la logiko. Kiel povis aŭskulti tiuj, kiuj ne plu ĉeestis!? D. e. la ĉeestantaro.

Anst. „sub la akompano de“ mi preferas: akompane de. Oni povas diri: „sub la komando de“, sed ne „sub la akompano. Kvankam ambaŭ estas ne tute kaj perfekte logikaj, tamen „sub la komando“ estas pravigebla almenaŭ per la fakto, ke en diversaj eŭropaj lingvoj oni diras tiel.

Nun el la numero 8—9 de P. E. mi kaptis jenajn rimarkindaĵojn:

„Mi revenas de kongreso, kiu ĝis nun ankoraŭ neniam okazis“.

Estas plumeraro, verŝajne. Ĉar alie, kiel oni povus reveni de kongreso, kiu ne okazis?!

Kompreneble, devas esti: **kia**.

Anst. „oni imagis al si“, sufiĉas: oni imagis. Ĉar oni ne povas imagi al iu alia. (Oni povas imagiĝi al iu alia!)

Anst. „en la intertialo kun la alproksimiganta 50-jara jubileo de Esp.“, (pole: w związku z) mi proponas: konsiderante la... 50-jaran jubileon de Esp., laŭ la sugesto de s-ano Orzech (P. E. okt. 1935).

Anst. „ni tute ne sentiĝis kiel fremduloj“, d. e. ni tute ne sentis nin (kiel) fremduloj. Alie la frazo havas tute ne volitan signifon: oni ne sentis nin kiel fremdulojn!..

Anst. „multe imponis nin la Huculoj“ d. e. la Huculoj. La aŭterino de la arti-

koletoj, kiu estas nederlandano, ne povis scii tion, sed mi miras, kial la redakcio ne inem ŝanĝis la tekston. Por nia nedeciaŭda ŝanĝo la vorto estas nure ja fremda geografia popolnomo, kion oni vidas el la esprimo de la aŭtorino: Huculi popolo.

La sama aŭtorino erare uzis: ni perdis la fidon en la kuragaj, fidelaj ĉevaloj, anst. je.

Fine, la sama uzis: tio ne estis sonĝo, sed bela, efektiva realeco, anst.: realaĵo.

Refoje mi trovis la kondamnindan: nek, anst. eĉ ne, ne eĉ. Temas pri la artikolo „Pri paciga rimedo“: „respondante nek foje la ricevaĵojn.

Anst. „oni rezignu el“ d. e. pri aŭ je. Ankoraŭ kaj ankoraŭ „nek“ anst. eĉ ne en „Similan triumfon sukcesis nek unu alia libro. La frazo, cetere, povas teksti: neniu alia libro.

Mi ne ŝatas „unu“ anst. „iu“: „La ĉarmo de la libro estas tia, ke unu angliano post la tralego de Quo vadis, diris“.

Anst. „La kamparanoj ne aljungs ankoraŭ videble siajn veturilojn“ (citaĵo el

Quo vadis, trad. de Lidja Zamenhof) mi preferas skribus: la kamparanoj evidente ne aljungs ankoraŭ siajn veturilojn. Aŭ, almenaŭ, mi uzus komojn, por doni al la skriba vorto ĝian ĝustan signifon: la kamparanoj ne aljungs ankoraŭ, videble, siajn veturilojn.

Anst. „nova akiro de Pola komerca ŝiparo“ mi preferas: akiraĵo.

Anst. la ŝippersonaro kalkulas ĉ. 250 personojn, mi preferas: rombras. Kalkuli estas cerba laboro, kiun ĉi kaze ni ne atribuas al la ŝippersonaro.

Anst. „departamento“ ŝajne pli uzigas „departemento“ elfranca.

La nova radiko „strebi“ preserare aperis kiel ŝtrebi (paĝo 111 malsupre dekstre). Multaj versajne ne scias ankoraŭ, ke „strebi“ estas depost ĉi tiu jaro oficiala, plenraita civitano en nia lingva reĝno. Ĝia signifo estas: dażyć do czegoś. Ĝis nun oni uzis: celi, aspiri, klepodi k. s. Mi, persone, ne estas tre entuziasma pro tio, ke estas oficialigitaj lastjare tiom multaj novaj radikoj. Sed pri tio — aliokaze.

Dr. Leopold Dreher.

SIGNALASI ATENTU! GASATAKO!

Nia Lvova „Goniec Wieczorny“ gazetraportas pri la fama angla kemiisto, laŭreato de Nobel, Profesoro Goddy.

La fama scienculo konstatas, ke la rimedoj, proponitaj de la angla registaro en la milito per venenaj, kauterizaj gasoj, ne metas barojn al la seninterrompa plivastiĝo kaj pliampleksiĝo de aera ŝiparo en ĉiuj ŝtatoj kaj konstanta evoluo de hemiaj inven'oj.

Scienculo Goddy alvokas la tutmondajn kemiistojn, per unuecaj fortoj mallebliĝi la estontan gasmiliton.

Nur la unuigo de ĉiuj kemiistoj-inventistoj savos nin de la detrua aerofantomo, ŝvebanta super niaj kapoj, la morto per venenaj gasoj: la estonta pereigilo de la tuta homaro.

Kie magazenoj tentalloĝis per silkvestaĵoj, parfumoj kaj apetitigaj frandaĵoj, malice nun mienas monstraĵoj gasmaskoj, flavkapaj, rostrobuŝaj. Gumaj vestaĵoj postulas surkorpigon.

Kie bonodoraj floroj balanciĝis sur siaj trunketoj, embuskas nun dikventraj baroj, entenantaj klorkalkon, sablon kaj krestojn, plenajn de kuracistaj saviloj. Kie helaj okuloj, la fenestroj alridetis, krucmetitajn paperbandojn defende

fiksitis nervaj fingroj, dikaj tukoj kaŝas la fendojn de la pordoj.

Grizan nubokovrilon dislernas sur ĉielon S-ta Petro, larmoĵn versas la flugilhavaĵoj infanoj, anĝelojn.

Okulo gape fiksiĝas al la ŝtonaj kolosoj de la urbo, kiujn crnamas averloj:

„Atentu! Gasatako!“

Timpano obtuze ekĝemas. Saksofono ekmuĝas plendeme, gamon singulte ektrilas fluto, en la amuzejo.

Paraliziĝas vivoĝojo. Estingiĝas la suno.

Ombrosimile glitas policanoj tra la griza vespero. Elektre lumigitaj ruĝaj krucoj flame montras la savvojon al la rifuĝejo.

La stratoj senhomiĝas. La pavimo ekbriletas en glitiga humideco.

En iu flankstrato staras ŝarĝveturilo, la kvarpiedulon kovras „porkbuŝa“, vitrookula, flavverda gumajo.

Gardanto pri bonordo tenas la bridojn, ankaŭ lian kapon kovras „masko kontraŭ la morto“.

La urbo emanis nervemon. La fenestroj dormas, la flamaj okuloj de la lanternoj pigmeiĝas, time ekflagras... fine laŭvice estingiĝas, kiel kondamnitaj animoj.

Angoro rampas mielpiede, akraunge tra la morna malheleco. La tero soifas la odoron de l' iverito, pulmojn kaŭterizanta, putriĝon kaŭzanta veneno.

La aeron fendas sono, korspazmiga. **Signalas! Atentu! Gasatako!**

Inter ia kvar muroj de la ŝtonaj rifuĝejoj peze spiras la buŝoj, malantaŭ la gasmaskoj. Sablo, klorkalko, kuracista savmaterialo haladzas strangan parfumon. La gorĝo de l' Universo eligas velaŭton, anoncas hurlante dum kvin... dek... minutoj... „Savu vin! Atentu! Gasatako!

Ŝtalaj birdoj tranĉe krezas tra la nubokovrilo. La helicoj kantas malican melodion de l' morto. Lumjetiloj elkraĉas laktece blankan faskon, kiu suĉe fiksiĝas sur la tegmento de l' ĉefstacidomo.

Gantumita mano ektuŝas levilon, tuba faringo elvomas petardon, kiu akraŝone malsupren siblas. La viktimo, ĉefstacidomo vundita, ekblekas, vitron, lignon avide lektuŝas fajrokolonon.

Ujoj, plenaj de mortiga enhavo, krake eksplodas sur la korpo de la Tero. La skeleta viro erpe travagaŝas la Universon, absurde rikoltante.

La teron perforte subprenis la osteca monstro. Inter fajro, krakoj ili festas sian edziĝnokton. Edziĝkanton bruas la aeraj

masinoj, sangofloroj ornamas la palan frunton de la Fianĉino Tero. Dancas la mondo en freneza kirlo, siajn ostojn klake tuŝas la senokula, senkarna „Fianĉo“, avida je viktimoj.

Petardojn semas, dum kroza flugo, aviadisto ŝtalnerva.

Mil stertoroj fraptuŝas la ŝtalajn korpojn, kiuj balanciĝas en la venena sfero.

Kie magazenoj allogis per okuplezuroj... oscedas kavoj, entenantaj bruligitajn karnopecojn. Iperi'parfumo embuskas en la teraj sulkoj.

Ŝtona ventro de l' domo, plende montras siajn „intestojn"... iamajn loĝejojn... florpoto brue klakas sur pavimon, displitante.

La vento susure moviĝas la avertilojn, glufiksitaĵajn al la muroj de la iama domo...

Atentu! Gasatako! At....

Mi fermas la feran rulkurtenon, antaŭ la kruela spektaklo.

Antaŭ mia fenestro, movas siajn kapelojn belegaj floroj. Blahkfela kato murmure karestuŝas per velura piedo mian vizaĝon.

Hirundo etendas siajn flugilojn, eksvingiĝas en la bluan forecon....

M. Mantel.

RECENZOJ.

Rolf Nordenstreng: LA HOMAJ RASOJ DE LA MONDO. 212 paĝ. 140 bildoj. Eld. Soc. Esperanto, Stokholm. Prezo sved. kr. 3,25 broŝ., 4,75 bind.

Dum la Stokholma kongreso 1934 prelegis en la Somera Universitato Dro Rolf Nordenstreng, sveda sciencisto, pri la ranoj de la sveda popolo. Dro Nordenstreng jam en la 1890-aj jaroj okupis sin pri Esperanto, sed pro siaj sciencaj studoj kaj laboroj li ne trovis tempon por Esperanto. Nun li denove komencis uzi Esperanton buŝe kaj skribe kaj post la Stokholma kongreso li verkis libron pri la temo „La homaj rasoj de la mondo“, temo, kiun li tre multe studis kaj kiun li pritraktis en kelkaj libroj svedlingvaj pli frue verkitaj.

La verkinto ĝisfunde studis la problemojn, kiujn li pritraktas, kaj li sin apogis sur la lastaj rezultoj de la scienco tutmonda. Liaj vastaj konoj lingvaj mul e helpas al li, precipe kiam li verkas en Esperanto pri temo preskaŭ tute nova en

tiu lingvo. Estante serdependa sciencisto, li havas proprajn opiniojn, kiujn li brave defendas.

Esperantistoj, kompreneble, devas interesiĝi pri fremdaj homoj, popoloj kaj rasoj. Sed kiom ni scias pri la homaj rasoj? Ne multon. Ni false kredas, ke la loĝantaro de lando apartenas al nur unu raso, sed rase puraj popoloj ne ekzistas. Ankaŭ ne ekzistas, laŭ Dro Nordenstreng, superaj kaj malsuperaj rasoj — la eksteraĵ karakteroj ne donas al iu aŭ iuj rasoj ian pli altan lokon. La aŭtoro pritraktas la rasan demandon juste, li ne rigardas la homajn rasojn el la vidpunkto de blankulo sed de tutmondulo. La superstiĉon tro oftan en rasaj problemoj li akre atakas, celante la purigon de la rasa scienco por el ĝi fari noblan helpilon al politiko tutmonda.

Kio estas rasa biologio? La aŭtoro respondas: Rasa biologio estas la scienco pri la diversaj specialaj tipoj heredaj de

unu sama speco besta aŭ plan a. Ordinare oni tamen uzas la vorton rasbiologio pri la homo kaj ĝiaj rasoj.

La libro estas varma pledo por amikeco inter la rasoj malsamaj — celo, kiun

devas plene subte ĉiu esperantisto. Tial la esperantistoj ankaŭ legos kun intereso la libron, kiu estas bonvena pliriĝo de nia tro malriĉa popularsciencia literaturo.

POLLANDA KRONIKO

CHORZÓW. Rondo Esperantista — Chorzów (Królewska Huta) aranĝos „Solenan Zamenhofvesperon" la 15. 12, je la 15—18 horo en Dom Polski, ul. Wolności 64, al kiu ĉiuj geesperantistoj de Silezio kaj najbaraj regionoj estas kore invitataj.

KRAKÓW. La 19 de novembro k. j. okazis la Ĝenerala Kunveno de „Societo Esperanto". La Estraron eniris kiel: prezid. — Prof. Dr. O. Bujwid, vicprezid. — Dr. Rosenstock, sekr. — Zajączkowski, v-sekr. — Weinsberżanka, kasist. — Kulscher, v-kas. — Srebrna, bibliot. — Rosenblattowa, maslrumantino. — Neuberĝowa, aranĝoj — Bertizanka. Rev. Kom.: Marja Szczepańska, Prof. Kowalski, Wiesenberger; anstataŭantoj: Presser, Bromek.

LUBLIN. Post somera ripozado komenciĝis en sino de P.E.A. grupo Lublin vigla propagandlaboro: multaj mencioj en lokaj ĵurnaloj, grandmezuraj afiŝoj, flugfolioj kaj fine 2-monata kurso de Esperanto, kies solena malfermo okazis la 14. XI k. j. en bela ejo de Ŝtata Vira Seminaro Instruista ĉe str. Narutowicza. Kiel lernolibro estas elektita II-a eldono de „Lekcje języka światowego Esperanto" de prof. M. Sygnarski el Bydgoszcz. Kursgvidanto estas Del. de UEA s-ro Mgr. Cz. Pruski. — Dum oktobro k. j. vizitis nian Societon samideanoj: s-ro J. Dębski el Swidnik, s-ro T. Pleskaczyński el Garwolin kaj s-ro F. Koliński el Piaski. — Pri la preparlaboroj por akcepto de hungara ĥoro el Debrecen printempe en 1935 ekinteresiĝis Urbeŝtraro, kiu jam delegis en la Prepar-Komitaton sian reprezentanton, s-roon Petruczynek. Ĉefon de Kulturkleriĝa Fakto. — Vitrieno ĉe la ĉefstrato Krak. Przedmieście sukcese plenumas sian rolon kiel konstanta ligilo inter P.E.A. kaj vasta publiko. Diversenhavaj afiŝoj estas ŝanĝataj preskaŭ ĉiusemajne. Aliurbaj kaj eksterlandaj ĝesamideanoj estas pelataj sendi konforman materialon laŭ adreco: Pola Esperanto-Asocio, Fliejo en Lublin, str. Królewska Nr. 6.

NOWY SACZ. En eldorata ĉi tie semajna gazeto „Głos Podhala" aperis en

n-roj 13, 16, 19, 24. 26 lerte redaktitaj de s-ro J. Migacz propagandaj artikoloj pri Esperanto. Koran gratulon!

WARSZAWA. Merkrede, 20. XI. 35, okazis en la ejo de „Konkordo" prelego de s-ro E. Wiesenfeld sub titolo: „La plej nova sciencia verko de la Prezidanto de Pola Respubliko, Prof. Dr. Ignacy Mościcki en lingvo Esperanto".

Post la enkonduka parolado, en kiu la preleganto disvolvis bezonon de sciencia literaturo en Esperanto kaj speciale la prilaboron de l' esp. nomenklatur, s-ro Wiesenfeld trailegis fragmenton de la kun permeso de l' aŭtoro tradukita verko de Prof. Dr. Mościcki.

Post la prelego la aŭskultantaro pruvis sian interesigon per diversflankaj demandoj, kiujn la preleganto penis laŭeble respondi.

Entute la instalajo inventita de nia Prezidanto prezentigas inventa eltrovaĵo, plifaciliganta laborkondiĉojn same spiritalajn kiel fizikajn en grandurbaj laborejoj, precipe kie ĉeestas samtempe multe da homoj. Ni esperu, ke la praktikaj rezultoj de tiuj eltrovaĵoj estos granda faktoro por pligrandigi la laborkapablon.

— La traduko estas farita speciale zorgeme en interkompreno kun la Internacia Teknika Komisiono.

Varsovia Esperantista Societo (Leszno 56/9, tel. 1206-85, h. 20—22, prezidanto Isaj Dratwer, sekretario Janusz Markowski) estas sola societo en la urbo, kiu funkcias regule ekde du jaroj ĉiuvespere. Ĉiumarde okazadas klubaj vesperoj kun referaĵoj, diskutadoj k. s. Lasttempe i. a. okazis referaĵo pri „Abisenio" kun 60 lumbildoj. Meza partopreno 30 — 50 pers. Ĉe la Societo ekzistas biblioteko kaj legejo de esperantaj kaj polaj gazetoj. Antaŭ kelkaj tagoj komenciĝis propaganda kurso kun ĉ. 50 pers.; gvidas ĝin mag. Szyn delman. Pluaj kursoj en preparo. — Varsoviaj ĝesamideanoj estas pelataj aliĝi al la Societo kaj partopreni en ĝiaj aranĝoj.

Mortis Charles Richet unu el plej grandaj geniuloj, en la aĝo de 84 jaroj. Liaj sciencaj laboroj en diversaj fakoj estas fame konataj. En esto: ta numero ni pri-skribos kelkajn liajn malkovrojn.

Vera amiko de esperanto, kiu propa-gandis en sia patrolando valoron de nia lingvo.

RADIO.

La 27. XII. la stacioj en Kraków kaj Warszawa disaŭdigos malgrandan Esp.-koncerton, kiun plenumos s-ino Chmiel-Bienkowska, operkantistino, kun piana-kompano de s-o Wallek-Walewski, o-perdirektoro. Estos kantataj kelke da **Kristnasko-kantoj** en Esp. traduko. An-laios la koncerton mallonga preleĝo de s-o Tad. Hodakowski. **Komenco je la 22h.** Tempodaŭro 20 min. Ni petas plej var-ma sendi al **Polskie Radjo, Warszawa** kiel eble plej multajn dankskribojn. Sci-igu pri la aranĝo viajn konatojn. La ekzi-stado de Esp.-aranĝoj en la polaj r-sta-cioj dependas de subteno de la samide-anaro.

Pluaj Esp.-disaŭdigoj en polaj radiosta-cioj (Kraków, Warszawa) okazos la 7 kaj 21 de januaro, 4 kaj 18 de februaro, 3, 17, 31 de marto. Aŭtoroj kaj temoj: Prof. Dro Józef Reiss — Paderewski — mu-zikisto kaj patrioto. Dro Burdecki — Po-laj eltrovaĵoj. Mgro Tadeusz Hodakow-ski — Universitatoj kaj superaj lernejoj en Polujo. Prof. Dro Odo Bujwid — Pa-steam, Koch kaj Lister refomintoj de fun-damentoj de la nuntempa medicino kaj enkonduko de iliaj instruoj en Polujon. Mgro Tad. Hodakowski — Manpleno da plej belaj legendoj polaj. Prof. Dro Odo Bujwid — Indikoj de Piŝtudoj por la Nacio (pensoj el „Skr이버kerkoj kaj ordo-noj“). Dro Adam Gadomski — Nekutima-joj de kuracakvoj en Pollando.

La vicorodo de la preleĝoj ankoraŭ ne estas fiksita. Ĉiam aŭskultu la antaŭan por ekscii pri la venonta, ĉar povas oka-zi datŝanĝoj.

Kutima sendohoro 22h.45 ĝis 23h.

Radio-elsendoj en aŭ pri esperanto o-kazas ĉiutage. Oni povas peli detalojn kaj programojn al Radio Klubo Esper-antista de Francujo, 150, rue Crote-Voye, Blanc - Misseron, Nord, FR., kiu plezure sendos sciigojn al ĉiuj samidea-noj, — (poŝmarkon por respondo).

Al niaj abonantoj, legantoj kaj amikoj ni sendas tre korajn dezirojn ĝoje pasigi la **Kristnasko-festotagojn** kaj ĉion plej bonan en la Nova 1936 Jaro.

La Redakcio kaj Administracio de Pola Esperantisto.

Kun vera plezuro mi sciigas niajn le-gantojn, ke s-o Tadeusz Hodakowski, re-daktauto de „Pola Esper.“, krom la pose-da diploma de magistro de filozofa, a-kiris diplomon de magistro de juro. Ko-ran gratulon!

Prof. Dro Odo Bujwid
Ĉefredaktanto
de „Pola Esperantisto“.

El la tuta mondo, el oriento kaj okci-dento, el sudo kaj nordo mi deziras ri-cevi taŭgan materialon por la gazetaro. Mallongaj artikoloj estas preferataj. In-terŝanĝe mi sendas bonan materialon por la gazetaro en via lando. Mi cer'e re-spondas, se adreso legeblas! Skribu tuj al s-ano Walter P o p p e c k, gvidanto de l' Gazetservo de GEA, en Wüs'egier-sdorf Schlesien, Germanujo.

OBNIŜKA ABONAMENTU!

Každy abonujący na rok 1936. miesięcznik „Pola Esperantisto“ wplaca do dnia 31. grudnia 1935. tylko zł. 6.50. Po tym terminie abonament wynosi zł. 8 rocznie. Korzystajcie ze zniżki!

Konto PKO 406.660.

NI TRE AFABLE PETAS NIAJN A-BONANTOJN, SULDANTAJN ANKO-RAŬ LA ABONON POR J. 1935, PAGI LA SULDON JE NIA KONTO PKO No 406.660.

PRENUMERATA: rocznie zł. 8.—, półrocznie zł. 4.— Dla Towarzystw i grup esper. rocznie zł. 6.— Zagranicę: 5 fr. szw. Numer pojedynczy zł. 0.70. podwójny zł. 1.40.

OGŁOSZENIA: 1/2 strony zł.30.— 1/4 strony zł. 15.— 1/8 strony zł. 10.— Korespondencja: małe ogłosz. z 10 słów (przez adres) zł. 1.—

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO: KRAKÓW, LUBICKZ 34.

ABONO: jare zł. 8.—, duonjare zł. 4.— Por societoj kaj grupoj esperantistaj jare zł. 6.— Eksterlande 5 sv. fr. Aparta numero zł. 0.70 duobla zł. 1.40.

ANONCOJ: 1/2 paĝo zł. 30.— 1/4 paĝo zł. 15.— 1/8 paĝo zł. 10.— Korespondado: anonceto de 10 vortoj (krom adreso) zł. 1.—

KONTO p. k. o. NR. 406.660.